

си вървежъ, и което се движило не по убѣждението на нашиятъ овчаринъ, създавало прѣдчувствия, създавало голѣмитѣ основания за прокоба, въ която — както въ всички прокоби, създадени отъ наивното съзнание, фатализмътъ заема най-голѣмо мѣсто. „Хаирсжинъ ще излѣзе“ — рекълъ Грждъ Чобана, и отсѣкълъ като съ ножъ.

И може би, той е ималъ право; може би клюкарско Калоферъ тоя день да не се лъгало нито въ своитѣ прѣдчувствия, нито въ своята оплаха, нито въ своята ли-радостъ, сподѣляна, уви! отъ малцина. Може би, найсетнѣ, всички да сж имали право. Срѣдата на оня вѣкъ, въ който растнаха толкова таланти и изгаснаха толкова надежди, прѣзъ онова врѣме, което създаде и отчаянието и новитѣ надежди на новитѣ роби — бѣше пълна съ мистерии, съ събития едно отъ друго по-шумни, съ факти единъ отъ другъ по-невѣроятни. За външния свѣтъ, който създаваше тие събития, или който бѣше създаденъ отъ тѣхъ, всичко вървѣше изъ свой пѣтъ, всичко бѣше логически неизбѣжно и, въ процеса на борбата, която се бѣше завързала между враждебнитѣ сили, очакваха се по-нови и по-крупни явления. Тие явления ставаха още по-възможни, и слѣдователно — обясними за личността, раснала между тѣхъ, слѣдъ 1830. година и урагана прѣзъ годината 1848. Но за България тѣ бѣха чудеса: тѣ означаваха голѣми мирови катастрофи, или свръшекъ на свѣта. Даже оние явления, които създаваше нейния вседневенъ животъ, въ очитѣ на обикновенното население бѣха нѣща необикновенни. Хайдутитѣ пѣпляха още отъ 15. вѣкъ по горитѣ: горнята планина, надъ Калоферъ, вѣчно убѣжище на горскитѣ пилета — разнасяше хайдушката пѣсенъ по живописнитѣ калоферски хоризонти, и унасяше въ сладкъ сънь роба. Тоя се пробуждаше и оставаше слисанъ отъ смѣлия жестъ на „горскитѣ пилета“. Минута-двѣ самосъзерцание, докато образътъ на събитието нарастне, докато